

Suomen Aurinkoenergiayhdistys ry
tiedotus@sary.fi
PL 3
06151 Porvoo

Verohallinto

Ohjaus- ja kehittämissyksikkö Yritysverotusyksikössä
tero.maatta@vero.fi ja
annika.stark@vero.fi

Viite: Lausuntopyyntönnä VH/4948/00.01.00/2021

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VEROHALLINNON OHJEEKSI TUULIVOIMA- JA AURINKOVOIMALAITOKSET VEROTUKSESSA

Kiitämme viitteen lausuntopyynnöstänne. Suomen Aurinkoenergiayhdistys ry haluaa esittää seuraavat huomiot ja ehdotukset luonnokseen verohallinnon ohjeeksi.

1. YLEISTÄ

Pidämme yleisesti hyvänä, että Suomessa uutena toimialana olevan aurinkovoimaloiden kiinteistöverotusta ohjeistetaan. Aurinkovoimaloilla voidaan tuottaa uusiutuvaa sähköenergiaa ja lämpöenergiaa, aurinkolämpökeräimiin perustuvalla teknologialla. Ohjeluonnoksessa ei ole kuitenkaan huomioitu aurinkovoiman teknis-taloudellisia ominaispiirteitä eikä riittävästi myöskään aurinkovoimalaitosten ja tuulivoimalaitosten välisiä eroja.

Suomi on sitoutunut kunnianhimoisin kansallisin ja kansainvälisin sopimuksin ilmastonmuutoksen hillitsemiseen mm uusiutuvan energian käyttöä lisäämällä. Suomeen rakennettava aurinkoenergia on uusiutuvaa kotimaista sähköä (tai lämpöä), joka korvaa pääosin fossiilia energiantuotantomuotoja. Valtio tukee uusia uusiutuvan energian investointeja mm. energiatuella, mukaan lukien aurinkoenergia.

2. HUOMIOITA JA MUUTOSesityksiä

Valtaosa Suomessa asennetuista aurinkovoimaloista ovat kooltaan pienehköjä (teholuokka 0,01 – 1,0 MVA). Nämä voimalat ovat kytketty kiinteistön sisäiseen sähköverkkoon (sähkökeskus). Ne eivät ole siis suoraan kytkettyjä sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun jakeluverkkoon tai pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun suurjännitteiseen jakeluverkkoon taikka 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kantaverkkoon yhteisen liityntäpisteen kautta.

Pidämme ongelmallisena, että luonnoksessa aurinkovoimalan tai sen osan sijainti kiinteistöllä määrittää kiinteistöverovelvollisuuden. Ei voida pitää kohtuullisena tai tarkoituksenmukaisena, että rakennuksen yhteyteen (katto/seinä) asennetut aurinkovoimalat lasketaan irtaimiksi käyttöomaisuudeksi, mutta esimerkiksi rakennuksen vieressä olevalle maa-alueelle rakennetut aurinkovoimalat tietyiltä osin rakennukseksi tai rakennelmaksi. Aurinkovoimalaitos ei ole tältä osin vertailukelpoinen kokoluokaltaan täysin eri kategoriaan kuuluvaan tuulivoimalaan, jonka pystyttäminen vaatii muun ohella massiivisia maanrakennustöitä ja pysyvän luonteisten perustusten valamista maahan.

Tuulivoimaloista poiketen aurinkovoimalalla ei esimerkiksi ole varsinaisia "perustuksia", sillä suurin osa kiinteistöillä maa-alueilla sijaitsevasta aurinkovoimaloiden paneelikentistä eivät ole maahan kiinnitettynä tai maahan perustettuna, vaan ovat niin sanottuja kelluvia järjestelmiä. Paneelikenttä pysyy paikoillaan painokivien (betonipaino) ja omalla painollaan, tehtyjen tuulisimulaatioiden ja alan standardien mukaisesti. Tällaiset paneelikentät tai niiden osat ovat siirrettävissä toiseen paikkaan vähäisellä vaivalla, riippumatta siitä ovatko ne rakennuksen yhteydessä tai sen vieressä maa-alueella. Selvyyden vuoksi todettakoon, että myös maa-asenteiset aurinkovoimalat kytketään kiinteistön sähkökeskuksen kautta kiinteistön sisäiseen sähköverkkoon.

Lisäksi Suomessa on laajasti käytössä sopimusmalli, jossa sähköä käyttävä kiinteistö/rakennus/teollisuuslaitos saa osan käyttämästään sähköenergiasta (hajautettu tuotanto) kaupallisen toimijan kiinteistölle asentamasta, omistamasta ja operoimasta aurinkovoimalasta sovitun sähkösopimuksen perusteella (PPA-malli). Tyypillinen sopimusaika vaihtelee aurinkovoimaloiden kohdalla 5-15 vuoden välillä asiakkaasta ja sopimuksesta riippuen. Sopimusajan jälkeen kaupallisella toimijalla on viimekädessä velvollisuus poistaa aurinkovoimala kiinteistöstä/rakennuksesta ja siirtää se esimerkiksi toisen asiakkaan kiinteistölle tai myydä voimalan koneet ja laitteet kolmannelle osapuolelle (vrt. tuulivoima-PPA:t, joissa voimalaitokset jäävät paikoilleen koko niiden elinkaaren ajaksi PPA-sopimuksen päättymisen jälkeenkin). Usein PPA- sopimukseen liittyy voimalanosan tai paneelikentän siirtovelvollisuus asiakkaan niin halutessa myös sopimusaikana.

Suomen Aurinkoenergiayhdistys ry. kiinnittää Verohallinnon huomion Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuihin KHO 2016:102 ja KHO 14.12.2016 taltio 5287, joiden mukaan kiinteistölle sijoitettavan omaisuuserän väliaikaisuuteen, maapohjaan kiinnitystapaan sekä helppoon purettavuuteen ja siirrettävyyteen tulee kiinnittää huomiota arvioitaessa sitä, kuuluuko omaisuuserä kiinteistöveron piiriin.

Nämä kaikki edellä kuvatut seikat puoltavat tulkintaa, että kiinteistön sisäiseen sähköverkkoon kytketyt aurinkovoimalat ovat irtainta omaisuutta. Tästä syystä katsomme, että kiinteistön sisällä ja kiinteistön sisäiseen sähköverkkoon kytkettyjä aurinkovoimaloita ja niiden osia ei tule katsoa kiinteistöverotuksessa rakennuksiksi tai rakennelmiksi, vaan laitteistoiksi, jotka tulee jättää kiinteistöverotuksen ulkopuolelle kokonaisuudessaan.

Tällä hetkellä Suomessa ei ole vielä tuotantokäytössä teollisen mittakaavan aurinkovoimaloita (aurinkosähköpuistot, kokoluokka yli 10 MVA), jotka ovat kytkettyjä sähkön jakeluverkkoon tai suurijännitteiseen jakeluverkkoon (kantaverkko) ja jotka pääsääntöisesti asennetaan maa-alueille.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan tällaisia ollaan kuitenkin suunnittelemassa ja mahdollisesti rakentamassa Suomeen lähitulevaisuudessa. Niihin kohdistuvasta kiinteistöverotuksesta haluamme tuoda esille seuraavia huomioita.

Isoimpana haasteena näemme, että luonnoksen mukainen kiinteistöveron määrä/taso on erittäin korkea suhteessa tuotettuun taloudelliseen lisäarvoon. Tämä heikentää aurinkovoiman taloudellista kannattavuutta ja voi käytännössä estää tai siirtää aurinkosähköpuistohankkeiden käynnistymistä Suomessa.

Lisäksi kiinteistöverotus kohtelee eri tuotantomuotoja epätasa-arvoisesti. Luonnoksessa aurinkovoimalat rinnastetaan kiinteistöverotuksessa tuulivoimaloihin, vaikka kyseessä on täysin erilaiset teknologiat tuottaa uusiutuvaa energiaa. Asennettua MW:ia kohden aurinkovoimala tuottaa tyypillisesti Suomessa noin 800-1000 MWh vuodessa. Vastaava tuotanto tuulivoimalla on luokkaa 3000-3300 MWh vuodessa. Asennettua megawattia kohden aurinkovoimala tuottaa sähköenergiaa siis noin kolmanneksen vastaavasta tuulivoimalasta.

Investointikustannuksiltaan teollisen mittakaavan aurinkovoimala on tällä hetkellä luokkaa 0,6 m€/MW ja tuulivoima vastaavasti noin 1,0 m€/MW. Mikäli kiinteistöveroperusta on luonnoksessa esitetyn mukainen ja molemmilla noin 30-35 % kokonaisinvestoinnista tulee aurinkovoimalla tuotetulle megawattitunnille 260 % kiinteistövero suhteessa tuulivoimalla tuotettua megawattituntia kohden.

Pidämme ongelmallisena, että soveltamalla näennäisesti samoja kiinteistöveron laskentaperiaatteita teknis-taloudellisilta toimintaperiaatteiltaan hyvin voimakkaasti toisistaan poikkeaviin tuulivoimaan ja aurinkovoimaan nämä kaksi uusiutuvan energian tuotantomuotoa asetetaan luonnoksessa tosiasiallisesti kiinteistöverotuksellisesti eriarvoiseen asemaan suhteessa tuotettuun taloudelliseen lisäarvoon tuotantomuodosta riippuen.

Luonnoksessa kohdassa 1.2.2. viitataan vuotuisen ikäalennuksen määrittämisessä arvostamislain 30 §:n 1 momentin ja 4 momenttiin. Arvostamislaisissa ei ole määritelty aurinkovoimaa.

Luonnoksessa ei myöskään tarkemmin määritellä jälleenhankintakustannusten määräytymisajankohtaa. Tämä on sinänsä tärkeää, sillä viimeisen viiden vuoden aikana on teknologian kehityksen ja aurinkovoiman voimakkaan kasvun johdosta aurinkovoimalan kokonaisinvestointikustannukset laskeneet merkittävästi. Näyttää siltä, että ohjeluonnoksessa aurinkovoimalaitokset on sellaisenaan lisätty verohallinnon nykyiseen ja pelkästään tuulivoimalaitoksia koskevaan ohjeeseen VH/3819/00.01.00/2019. Energian tuotantomuotojen eroavuuksia ei ole kuitenkaan riittävästi otettu huomioon ohjeluonnoksessa. Huomioiden aurinkovoiman uutuus Suomessa ja teknis-taloudelliset ominaisuudet, esitämme Teille asiantuntijatapaamisen järjestämistä, jonka yhteydessä esittäisimme mielellämme aurinkovoimaan ja sen teknisiin ratkaisuihin liittyviä asioita, ennen lopullista vero-ohjeen hyväksymistänne.

Kunnioittaen,

Porvoossa 26.1.2022.

SUOMEN AURINKOENERGIAYHDISTYS RY

Christer Nyman

Toiminnanjohtaja